



Samenvatting en preadvies motie: “Rechtvaardige, langjarige, solide, duurzame gemeentefinanciën”

Indienende gemeente(n): Beesel e.a.

Ondersteunende gemeenten: Volgt (actueel overzicht op vng.nl)

Strekking van de motie:

Verzoekt het VNG-bestuur om:

- Alles in het werk te stellen om bij het Rijk structureel € 3 miljard bij te plussen in het gemeentefonds en de daarbij horende (beleids-)vrijheid met ingang van de Rijksmeerjarenbegroting 2024;
- Zo lang het tekort van € 3 miljard niet is opgelost en er geen sprake is van stabiele, solide en duurzame gemeentefinanciën:
 - o Geen nieuwe bestuurlijke akkoorden te sluiten of afspraken te maken met het Rijk;
 - o Bestaande taken en akkoorden met het Rijk, ook die zich in de fase van invoering bevinden, door te lichten op mogelijkheden om deze te bevriezen of in te trekken en de leden hierover te informeren uiterlijk in de aanloop naar de BALV in het najaar;
 - o Zorg te dragen dat de meest kwetsbare groepen in onze samenleving hierdoor niet in de knel komen;
- Langjarige, rechtvaardige en ruimere financiële positie van gemeenten centraal te stellen in elke boodschap van de VNG;
- Daarbij gebruik te maken van een breed instrumentarium in relatie tot de inzet van de vereniging om het gesprek met het Kabinet te voeren en een oplossing te bereiken;
- Om mee te werken aan een oplossing met betrekking tot het financieel toezicht, door in gesprek te gaan met de provinciale toezichthouders over wat wel en wat niet kan.
- Alles in het werk te stellen om bij het Rijk de begrotingsregels met betrekking tot de inzet van incidentele middelen te versoepelen en bij de beoordeling van de financiële positie in te steken op financiële wendbaarheid en weerbaarheid, in navolging van de essaybundel van de raad voor het openbaar bestuur;
- De punten uit deze motie in te brengen in het begrotingsproces 2024 van het Rijk en te laten verwerken in de septembercirculaire 2023 en/of zo spoedig mogelijk daarna;
- Gezamenlijk te pleiten bij het Kabinet voor het uitwerken van de aanbevelingen van de adviesraden in het rapport “Elke Regio Telt”;
- Vanuit de VNG een voorstel aan het Rijk wordt opgesteld op basis van het rapport “Elke Regio Telt”, met input van de netwerken, en dit zo spoedig mogelijk en niet later dan 2 september aan te bieden aan het Kabinet en de Tweede Kamer.

Preadvies VNG-bestuur:

Verzoek aan indieners om:

- zich te scharen achter de resolutie, zoals deze luidt nadat de opbrengt van het gesprek met de netwerken in de bestuurlijke klankbordgroep van 5 juni 2023 is verwerkt
- te overwegen om de motie niet apart in stemming te brengen om te voorkomen dat ruis ontstaat over de boodschap van gemeenten.

Toelichting bij het preadvies

De dreiging van forse bezuinigingen vanaf 2026 leidt tot grote zorgen bij gemeenten. Inmiddels hebben wij twee moties en vele signalen uit de achterban ontvangen, waarin deze zorgen in wisselende bewoordingen worden geuit. Ook binnen het VNG-bestuur en commissies leven deze zorgen en is vanzelfsprekend herhaald het gesprek gevoerd hierover. De strekking is gelijk: de forse bezuinigingen moeten van tafel, anders kunnen gemeenten hun taken niet langer op een goede manier uitvoeren.

Het VNG-bestuur wil de zorgen van gemeenten en onze boodschap aan het kabinet in één krachtige gezamenlijke VNG-resolutie te formuleren. Het bestuur heeft daartoe de inhoud van ontvangen moties (de onderhavige motie en de motie van Leidschendam-Voorburg over afschaffing opschalingskorting) en tal van andere signalen vanuit gemeenten vertaald in een resolutie. Deze resolutie is vandaag ook aan de leden toegezonden.

In de vergadering van de bestuurlijke klankbordgroep, waarin de verschillende netwerken in de achterban zijn vertegenwoordigd, van maandag 5 juni a.s. zullen wij de tekst van de resolutie bespreken. Op basis van de uitkomsten van dit gesprek zullen wij u morgen, dinsdag 6 juni, mogelijk nog een aangepaste tekst van de resolutie toezenden.

Naar de inschatting van het bestuur doet de resolutie recht aan de oproep in de moties Beesel e.a. en Leidschendam-Voorburg. Inhoudelijk wordt in de resolutie alleen voor een andere aanpak gekozen bij de voorwaarden voor het aangaan van nieuwe akkoorden en afspraken. Het bestuur wil zeer terughoudend zijn bij het aangaan van nieuwe akkoorden en afspraken, maar wil daarvoor nog wel ruimte laten in het geval de akkoorden en afspraken evident in het belang zijn van inwoners én de financiële randvoorwaarden toereikend zijn. Het bestuur stelt voor om nieuwe akkoorden en afspraken steeds formeel aan de leden voor te leggen, zodat de leden zich zelf kunnen uitspreken.